

“Die Holländer, die sind ganz verrückt”

Terwijl Duitsland 340 miljoen beschikbaar stelt voor gedupeerde boeren als gevolg van de droogte, doet het Ministerie van Landbouw-minister Carola Schouten vrijwel niets. Dit afzijdige gedrag is bestuurders “met een boerenhart” zoals Annie Schreijer-Pierik zichzelf omschrijft, een doorn in het oog. Ze wond er op de onlangs gehouden Aardappeldemodag te Westmaas dan ook geen doekjes om. Dat bijvoorbeeld voedsel als de aardappel hier geen prioriteit boven natuur dreigt te krijgen, is volgens de Europarlementariër te gek voor woorden. “Ik duid deze situatie ook wel eens bij de collega’s in Europa en die reageren dan met: “Die Holländer, die sind ganz verrückt!”

De droogte van de afgelopen teeltperiode speelde uiteraard een hoofdrol in het betoog van Schreijer-Pierik tijdens haar speech die, letterlijk en figuurlijk, een mooi podium vormde om aanhangers voor haar politieke standpunten te verwerven. Met opmerkingen als “ik vraag ik me af of de regeringsleiders

wel beseffen dat de voortgang van de landbouw afhangt van boerengezinsbedrijven en hun opvolgers”, scoort ze dan ook vlot applaus. Zeker voor publiek dat zich grote zorgen maakt over de toekomst van het landbouwbedrijf. Met net achter zich een seizoen met lage prijzen en, zoals het er nu naar uitziet, een jaar met lage opbrengsten, voor enkelen gecompenseerd door hoge prijzen, maar voor velen hoogstwaarschijnlijk lage eindsaldo’s. Schreijer-Pierik geeft aan dat drie tot vier weken geleden iedereen in de Europese politiek, vertegenwoordigers uit alle landen, hun grote bezorgdheid uitspraken over de droogte en de gevolgen. “Vragen als: wat is de oorzaak van de droogte, hebben we nu wel genoeg voedsel voor de mensen en hoe pakken we dit probleem nu aan?”, kwamen in het Parlement aan de orde. Vrijwel alle landen gingen volgens haar met het vraagstuk aan de slag. “Maar wat heeft Nederland gedaan?”, vervolgt ze verontwaardigd. “Er is geen geld voor calamiteiten in de agrarische sector, zegt onze regering. Nederland heeft dat artikel van de 2e pijler uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid van de EU omarmd.”

“We zijn toch zeker gekke Henkie niet?”

Een belangrijk doel van deze 2e pijler is het tot stand brengen van een reeks publieke diensten die los staan van de productie

“Die Holländer, die sind ganz verrückt”

van voedselgewassen en het veiligstellen van de capaciteit van de plattelandseconomie. Dit om inkomen en banen te genereren met behoud van cultuur, milieu, biodiversiteit en het erfgoed van plattelandsgebieden. Er gaat volgens Schreijer-Pierik een te groot deel van het budget naar natuurorganisaties en dat kan volgens haar “toch niet waar zijn”. Die schreeuwen volgens de politica nu om het hardst hoe erg de natuur te lijden heeft onder de droogte. “En nu zijn al die natuurorganisaties ook nog eens in rep en roer omdat ze niet genoeg geld uit de pot krijgen, maar wij zijn toch zeker gekke Henkie niet?” Ze duidt deze situatie ook wel eens bij de collega’s in Europa en die reageren dan met: “Die Holländer, die sind ganz verrückt! Kijk nu hier eens naar alles wat in deze bedrijfsruimte op de Aardappeldemodag aanwezig is”, en daarbij wijst ze naar haar toehoorders. “Wat we hier aan aardappelactiviteiten bij elkaar zien, teelt, handel, industrie, een topuniversiteit, dat laten we ons toch niet uit handen nemen? Dan zeg ik tegen Mark Rutte – die zei zo trots te zijn op de boeren toen hij in Friesland aan de kant stond van de Elfstedenzwemtocht van Maarten van der Weijden – dat u er alles aan doet om de agrarische sector overeind te houden. In de landbouwcommissie van het Europees Parlement gaat het al weken over de forse verlaging van het budget voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) voor de periode 2021-2027. Juist Nederland, dat wereldwijd bekendstaat als voorloper op het gebied van innovatieve landbouw, moet hierbij de kar trekken.”

“Wij moeten af van al die regeltjes”

Een ander onderwerp dat ze aanstipt zijn de Europese politieke maatregelen omtrent het realiseren van een kringlooplandbouw. Daarbij haakt ze in op de woorden die Ernst van den Ende als directeur Plant Science Group van Wageningen UR eerder uitsprak. “Wat je ziet, is dat bij kringlooplandbouw het vaak over beeldvorming gaat”, stelde Van den Ende vast. “Ik merk dat politiek en overheden kringlooplandbouw zien als iets romantisch, kleinschaligs, knuffellandbouw. Met zo’n insteek bereiken we niets. Technologie is van groot belang om tot een kringlooplandbouw te komen en daarvan zijn tal van

“Wat we hier aan aardappelactiviteiten bij elkaar zien, teelt, handel, industrie, een topuniversiteit, dat laten we ons toch niet uit handen nemen?”

voorbeelden te zien op de Aardappeldemodag.” Schreijer-Pierik kon Van den Ende geruststellen met de opmerking dat de Brusselse politiek de kringlooplandbouw al lang en breed omarmd heeft, alleen verzand volgens haar de discussie hieromtrent nog te veel in regeltjes. “Wij moeten af van die regeltjes, een boer moet boer kunnen zijn”, zo onderstreepte ze haar

De droogte van de afgelopen teeltperiode speelde een hoofdrol in het betoog van Schreijer-Pierik tijdens haar speech die, letterlijk en figuurlijk, een mooi podium vormde om aanhangers voor haar politieke standpunten te verwerven.

standpunt hierin. Verder ging ze in op de flinke steun die Europese universiteiten toegezegd hebben gekregen. “Ik heb daar wel een beetje moeite mee”, reageert ze dit keer met duidelijk politieke ingetogenheid. “We weten dat de aardappelsector te maken krijgt met minder inkomenssteun. De verdeling minder voor landbouw en meer voor onderwijs, is in haar ogen een scheve verdeling. “Alle andere landen in Europa als Polen en Duitsland zeggen: het geld vanuit Brussel moet naar de primaire landbouw blijven gaan, ook naar de familie-/gezinsbedrijven. Dan zeg ik tegen universiteiten: er mag best geld gaan naar onderzoek, maar kom dan niet vragen om eten en drinken, maar om iets te doen waar de boer mee verder kan.” Er volgt applaus.

Crispr/Cas9 opnieuw op de agenda

En is er iets uit onderzoek waar de boer mee verder kan – dit is niet de schuld van de universiteiten uiteraard – dan schuift de politiek het van de baan, verzucht Schreijer-Pierik. “De Europese Commissie zou door moeten gaan met de nieuwe veredelingsstechnieken. Voorwaarde was dat er extra geld naar landbouwkundig onderzoek zou gaan. Nu is er een techniek

“Die Holländer, die sind ganz verrückt”

die iets doet aan duurzaamheid en dat mag dan uiteindelijk niet, dat kan toch niet”, zegt ze sterk verontwaardigd. En daarbij doelt de Europarlementariër op het verbod van het gebruik van de veelbelovende veredelingstechniek Crispr/Cas9 die nu als gmo-techniek is bestempeld en daarmee niet is toegestaan in de EU. “Het kan niet zo zijn dat wij honderden miljoenen euro’s uitkeren aan onderzoek, terwijl we dat niet kunnen benutten voor de aardappelsector. Het gaat hier niet om iets

“Wij moeten af van die regeltjes, een boer moet boer kunnen zijn”

wat je van buiten de aardappel inbrengt, maar je werkt binnen in de aardappel.” Daarmee ga je volgens haar gewoon op natuurlijke wijze aan de slag. Ze vindt het dan ook te gek voor woorden dat we onderzoeksgeld binnen Europa benutten voor vooruitstrevende onderzoekstechnieken die we nota bene in eigen land ontwikkelen, maar die vervolgens alleen buiten de grenzen van Europa zijn toegestaan. “We jagen u als aardappeltelers daarmee vervolgens allemaal weg naar Amerika, Rusland of waar dan ook.” Dit is een beslissing die volgens de zegsvrouw onacceptabel is. “Ik zeg u, ik beloof dat we dit onderwerp de komende weken zeker weer opnieuw in de Commissie gaan bespreken.”

Het geld moet naar de aardappelsector

Dan gaat de politica nog in op een agendapunt waarmee ze momenteel druk aan de slag is, de nieuwe eiwitstrategie.

ACHTERGRONDINFORMATIE OVER ANNIE SCHREIJER-PIERIK

Annie Schreijer-Pierik woont met haar man Jan op een boerderij in Hengevelde. De politiek zat haar in het bloed. Zij bestuurdde namelijk al op jonge leeftijd landbouworganisaties en tevens kwam ze voor een periode van vier jaar in de gemeenteraad van Ambt Delden. Vervolgens groeide ze door naar Provinciale Staten van Overijssel, later nam ze twaalf jaar lang zitting in de Tweede Kamer. Ze maakte deel uit van de Kamercommissie voor Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, lange tijd als voorzitter. Daarna ging ze aan de slag als lijstduwer bij de verkiezingen voor het Europees Parlement. Momenteel is Schreijer-Pierik lid van de Europarlementscommissies voor Milieubeheer, Volksgezondheid en Voedselveiligheid, Landbouw en Plattelandsontwikkeling en Visserij. Bovendien is ze lid van de Europarlementaire delegatie met Rusland en de delegatie met de Afrikaanse, Caraïbische en Pacifische (ACP) landen. En ze is secretaris-generaal van de Intergroep voor Biodiversiteit, Jacht en Platteland.

“Ik hoef u niet te vertellen dat de aardappel niet alleen bestemd is voor stampot of frites, maar ook ingezet kan worden als vervanger van dierlijke eiwitten. De EU wil de eigen eiwitproductie verhogen. Het is bijvoorbeeld onwenselijk om nog langer in onze sojavoorziening afhankelijk te zijn van het ochtendhumeur van president Trump”, stelde ze in haar voorwoord in de beurscatalogus. Brussel is daarom druk bezig met een eigen Europese eiwitstrategie. “Ik heb de Oostenrijkse landbouwminister als voorzitter van de Raad van de EU er dan ook op aangesproken dat de ontwikkeling van deze eiwitstrategie topprioriteit moet hebben. Ze was het met me eens en liet me weten dat ze met 140 stakeholders uit heel Europa de lijnen uit wil zetten. Nederland móet hierbij aanschuiven om een rol van betekenis te kunnen spelen. Het baart mij echter zorgen dat deze plannen bij de Nederlandse organisaties nog nauwelijks bekend zijn. Het is de uitgelezen kans voor de Nederlandse aardappelsector om zich te beroepen op Europese fondsen voor bijvoorbeeld onderzoek. Meer geld zal de broodnodige impuls geven aan de zo belangrijke Nederlandse aardappelgebieden. Bovendien geeft het Nederland de mogelijkheid om toe te lichten hoe de aardappel een rol kan spelen in de uitvoering van het klimaatakkoord, dat door Nederland sterk gesteund wordt.” Het geld moet en zal naar de aardappelsector, herhaalde ze nog eens nadrukkelijk op de Aardappeldemodag. “Het kan niet zo zijn dat, wat we 30 jaar geleden hebben ingezet met de nitraatrichtlijn, de gevolgen hiervan uiteindelijk niet te overzien zijn. We moeten nu met elkaar de positieve punten omarmen.”

“Er gaan zo boerenbedrijven verdwijnen”

Na haar openingstoespraak maakte Schreijer-Pierik ruim tijd voor een rondgang over de beurs, klom ze even kwiek op een aardappelrooier en ging ze met diverse beursbezoekers en standhouders in gesprek, wat soms tot hevige discussie leidde. Aardappelhandelaar Jaap Kleinjan uit Goudswaard toonde bijvoorbeeld zijn ongenoegen over de gang van zaken in Brussel.

“Het kan niet zo zijn dat wij honderden miljoenen euro’s uitkeren aan onderzoek, terwijl we dat niet kunnen benutten voor de aardappelsector.”

Hij gaf aan dat hij maar weinig kon merken van de steun die Europarlementariërs volgens Schreijer-Pierik de boeren gaven. Op een kladje rekende hij voor hoeveel steun, subsidie, de Europese landbouwers sinds de jaren 80 al kwijtgeraakt zijn. Hij gaf aan dat het zo niet verder kan. “Er gaan zo boerenbedrijven verdwijnen”, voorspelde hij de politica met een vingerwijzing. Tijdens de bijeenkomst van jonge boeren in het Jonge boeren programma ondervond Schreijer-Pierik minder wan-

“Die Holländer, die sind ganz verrückt”

Aardappelhandelaar Jaap Kleinjan uit Goudswaard gaf aan dat hij maar weinig kon merken van de steun die Europarlementariërs volgens Schreijer-Pierik de boeren gaven. “Er gaan zo boerenbedrijven verdwijnen”, voorspelde hij de politica met een vingerwijzing.

klank. Daar kreeg ze opnieuw een ruim podium om haar standpunten uiteen te zetten. Ze ging daar vooral in op politieke zaken die met bedrijfsovername te maken hebben, “zoals de Jonge Boeren Regeling”, officieel Pop3-subsidie jonge landbouwers. “Ik heb geen hoge opleiding gehad. Ik ben altijd werkzaam geweest op de boerderij. Veel in organisaties en politiek.

“Andere landen geven geld en de boeren daar kunnen door. En wat doet Nederland? Hier gebeurt tot nu toe niks.”

En dan kom je in Brussel, in Europa, het Parlement”, schetst ze haar landbouwcarrière voor het jonge publiek. “In alle debatten gaat het over de kansen die jonge boeren moeten krijgen om het bedrijf van hun ouders voort te zetten. Niemand die daar een andere mening over heeft. En als ik dan kijk naar de

recente discussie in Nederland, zie ik hier iets heel anders. We hebben te maken met erge droogte en de gevolgen, een ramp voor sommige boeren.” Daar zijn andere landen volgens haar volop mee aan de slag gegaan. “Ze geven geld en de boeren daar kunnen door. En wat doet Nederland? Hier gebeurt tot nu toe niks. Dan hebben we over een topland als het gaat om producten als aardappelen. Dan vraag ik me af of de regeringsleiders wel beseffen dat de voortgang afhangt van boerengezinsbedrijven en hun opvolgers? Premier Rutte was laatst in Brussel en wat zei hij tegen het Parlement? ‘We zijn trots op onze landbouw’, maar er moet wel een andere invulling van het GLB komen, waaronder 15 procent bezuiniging op het budget.” Maar dat is volgens haar niet de insteek die andere landen hebben. “In het Europees Parlement geldt de overtuiging dat de boer boer moet kunnen zijn. En wie loopt hierin voorop? Angela Merkel. In Europa is Duitsland de baas, samen met Frankrijk, ook als het gaat om de landbouw. Ik sluit daar graag bij aan, zodat u boer en boerin kunt blijven”, beloofde ze de jonge aardappeltelers. ●

Leo Hanse